

Presentatie BTOM

Renske Diek, ecoloog

Dirk-Jan van Roest, coördinator natuurbeheer

9 maart 2023

Natuurmonumenten

Waar gaat het vanavond over?

1. Oostelijke Binnenpolder
 - a. Hoe staat er voor?
 - b. Waar werken we aan
2. Tienhovense Plassen:
 - a. Waterkwaliteit irt natuurdoelstellingen
 - b. Moerasvogels
 - c. Belang van de Tienhovense Plassen
3. Vragen

Natuurmonumenten

Oostelijke Binnenpolder van Tienhoven

Natuurmonumenten

Habitattypen OVP

Habitatype	Habitatsubtype	Oppervlakte	Kwaliteit	Kernopgave
H3140 - Kranswierwateren		>	>	4.08,W
H3150 - Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden		>	>	4.08,W
H4010B - Vochtige heiden	laagveengebied	=	=	4.09,SB,W
H6410 - Blauwgraslanden		=	>	4.09,SB,W; 4.15,W
H6430A - Ruigten en zomen	moerasspirea	=	=	
H6430B - Ruigten en zomen	harig wilgenroosje	=	=	
H7140A - Overgangs- en trilvenen	trilveen	>	>	4.09,SB,W
H7140B - Overgangs- en trilvenen	veenmosrietlanden	>	>	4.09,SB,W
H7210* - Galigaanmoerassen		>	>	4.09,SB,W
H91D0* - Hoogveenbossen		=	=	4.09,SB,W

OBT van belang om doelen OVP te behalen:

- **Trilvenen** (H7140A) en **Blauwgraslanden** (H6410) gebonden aan voedselarme omstandigheden, basenrijk (grond)water en natte omstandigheden
- Grootschalig geplagd + flexibel waterpeil ingesteld (NAP -1,00m/ NAP -1,30m)
- Minder aanvoer fosfaatrijk oppervlaktewater en vergroten aanvoer basenrijke kwel

Natuurmonumenten

Kenmerkende soorten

- **Trilveen:** o.a. rood schorpioenmos, waterdrieblad, klein blaasjeskruid, groenknolorchis, ronde zegge, kleine valeriaan, moeraskartelblad
- **Blauw grasland:** o.a. kleine valeriaan, moeraskartelblad, blauwe knoop, spaanse ruiter, zegges (blauwe, geelgroene, blonde), orchideeën

Rood schorpioenmos

Natuurmonumenten

Waterdrieblad (en holpijp)

Natuurmonumenten

Klein blaasjeskruid

Natuurmonumenten

Groenknolorchis

Natuurmonumenten

Moeraskartelblad

Natuurmonumenten

Blauwe knoop

Natuurmonumenten

Spaanse ruiter

Natuurmonumenten

Geelgroene zegge

Natuurmonumenten

Hoe staat het ermee?

- Verjonging van trilveen
- Gekruld sikkemos
- Explosie van vlinders en libellen
- Nieuwe vegetatiekartering o.a. blauwgraslanden in 2024

Natuurmonumenten

Vegetatie trilvenen (2021)

- Toename van:
 - Soorten van (licht) gebufferde omstandigheden
 - Soorten die tegen lange inundatie kunnen
- Afname van:
 - Soorten van drogere situaties
 - Soorten van zure omstandigheden
 - Soorten die slecht tegen inundatie kunnen

Soortkartering Trilveentjes Tienhoven 2021

Rood schorpioenmos- *Scorpidium
sorpidioides*
◆ 2018
● 2021
Trilveen
Hectometerhok (wit raster)
Luchtfoto 2020 RGB

Soortkartering Trilveentjes Tienhoven 2021

Ronde zegge - *Carex diandra*
◆ 2018
● 2021
Trilveen
Hectometerhok (wit raster)
Luchtfoto 2020 RGB

Soortkartering Trilveentjes Tienhoven 2021

Klein blaasjeskruid - *Utricularia minor*
◆ 2018
● 2021
Trilveen
Hectometerhok (wit raster)
Luchtfoto 2020 RGB

Soortkartering Trilveentjes Tienhoven 2021

Waterdrieblad - *Menyanthes trifoliata*
◆ 2018
● 2021
Trilveen
Hectometerhok (wit raster)
Luchtfoto 2020 RGB

Veranderingen in veenmosbedekking

2018

Veenmosbedekking 2018

- Veenmos 0-10%
- Veenmos 10-20%
- Veenmos 20-50%
- Veenmos 50-100%

Luchtfoto 2020 RGB

2021

Veenmosbedekking 2021

- Veenmos 0 - 10%
- Veenmos 10 - 20%
- Veenmos 20 - 50%

Hectometerhok (wit raster)

Luchtfoto 2020 RGB

Natuurmonumenten

Gekruild sikkelfmos aangetroffen (2022)

- Zeer zeldzaam: voor het eerst sinds 1865 weer in de Vechtplassen waargenomen
- Kritische laagveensoort
- Helaas geen beeldmateriaal

Natuurmonumenten

Maar...

- Het waterpeil staat langdurig aan de bovengrens van flexibel peil (NAP -1,00m).
- Daardoor duurt de overstrooming van de trilvenen (en blauwgraslanden) te lang, wel 6-8 maanden.

Natuurmonumenten

Waar werken we aan?

- Optimalisatie flexibel peilbeheer
- Integraal beheer (habitattypen en broedvogels)
- Samenwerking agrariërs
- Uitdaging: verwerken van maaisel (overslaglocatie)

Natuurmonumenten

Tienhovense Plassen

Natuurmonumenten

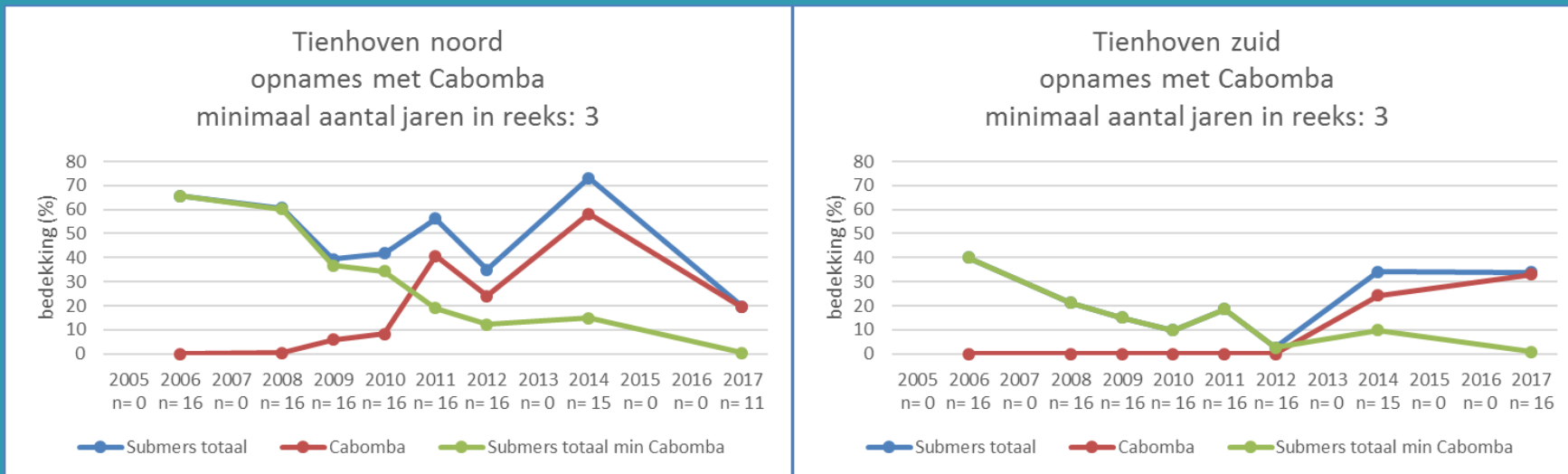
Tienhovense Plassen

- Cabomba
- Oplossing lange termijn (waterschap)
- Functie en korte termijn

Natuurmonumenten

Opkomst Cabomba caroliniana (waterwaaier)

De vestiging en toename van Cabomba vindt plaats na een forse afname of het verdwijnen van de andere soorten onderwaterplanten (Ter Heerdt, 2019).

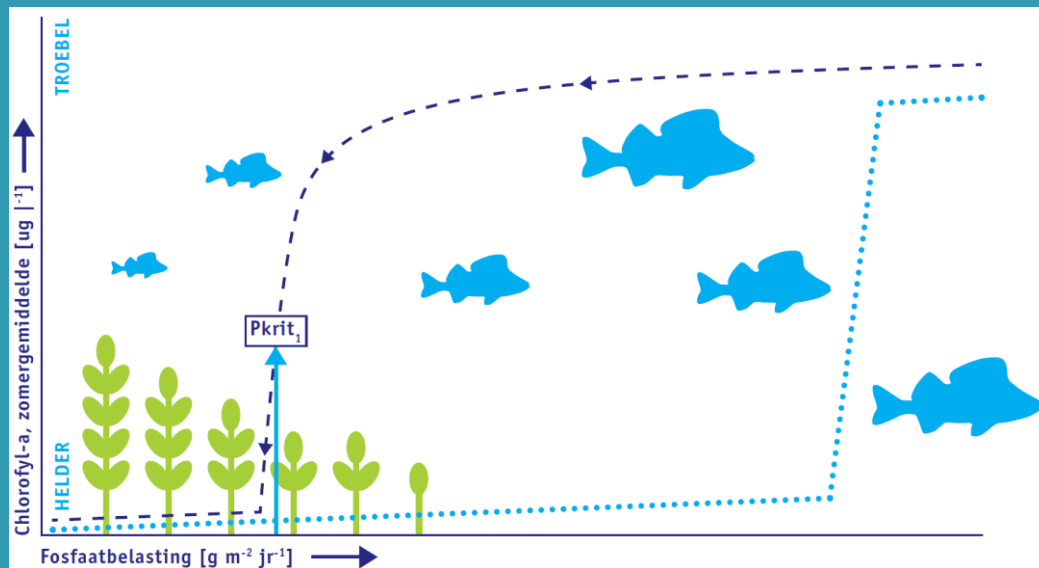
Natuurmonumenten

Van helder naar troebel

Oorzaak: voedselrijkdom

Gevolg: cabomba

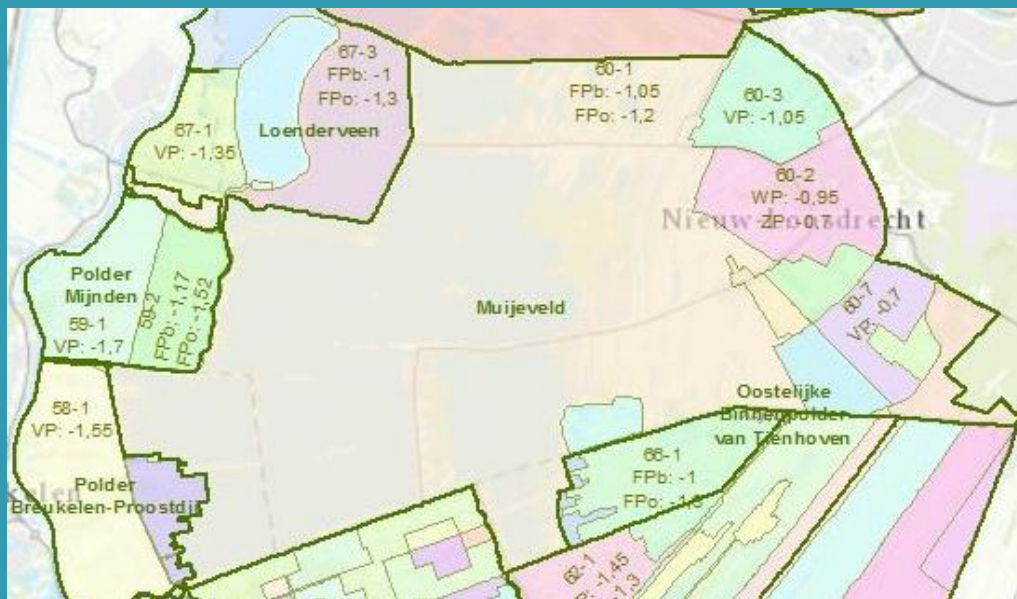
Oplossing: ecosysteemherstel,
verlaging voedselrijkdom

Natuurmonumenten

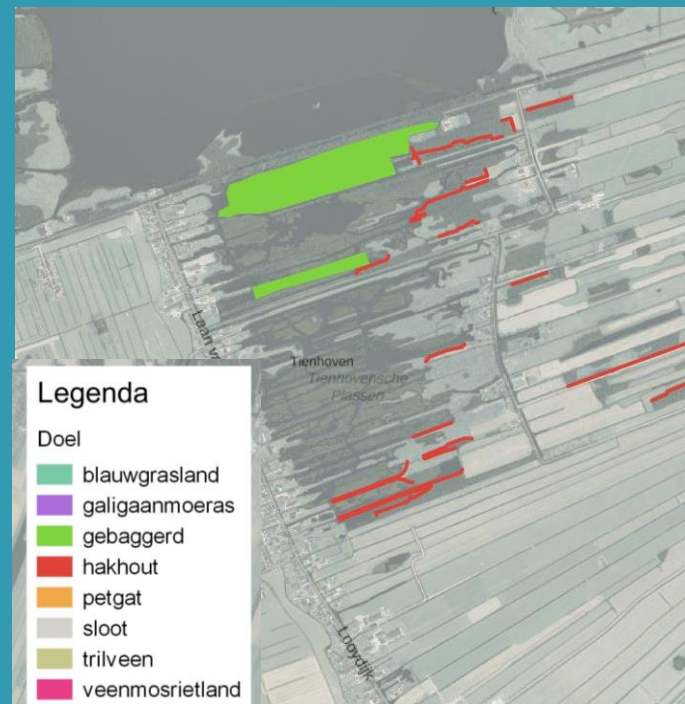
Maatregelen waterschap (KRW)

- Tienhovense Plassen onderdeel van peilgebied Vuntus, Loosdrecht en Stille Plas
- Maatregelen om fosfaatbelasting te verminderen in Ster- en Zodden
 - Zuiveringsinstallaties
 - en polderdoorstroomprincipe
 - Omleiden waterstromen
 - Inrichten NNN (uitmijnen)

Natuurmonumenten

Waar nodig is gebaggerd

Natuurmonumenten

Wat nu?

- Cabomba heeft een functie
 - Beter dan niets, biedt leefruimte voor onderwaterfauna (vis en ongewervelden)
 - Bestrijden richt grote natuurschade aan
 - Zonder cambomba kan omslag naar algendominantie optreden
- Beperken overlast
 - Beheerplan overlastgevende waterplanten – waar, wanneer, door wie mogen overlastgevende waterplanten, waaronder cabomba, gemaaid worden

Moerasvogels

Natuurmonumenten

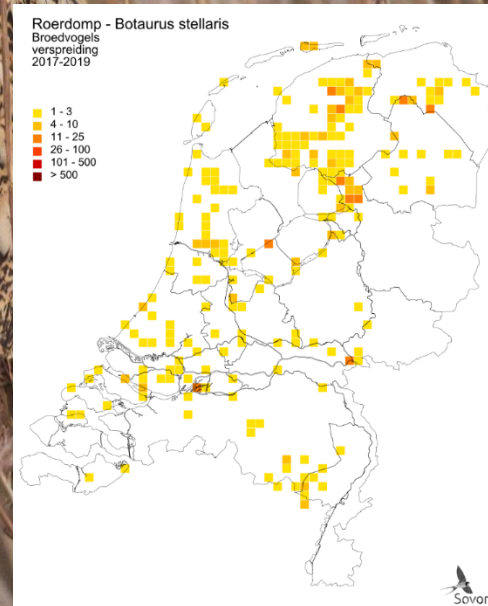
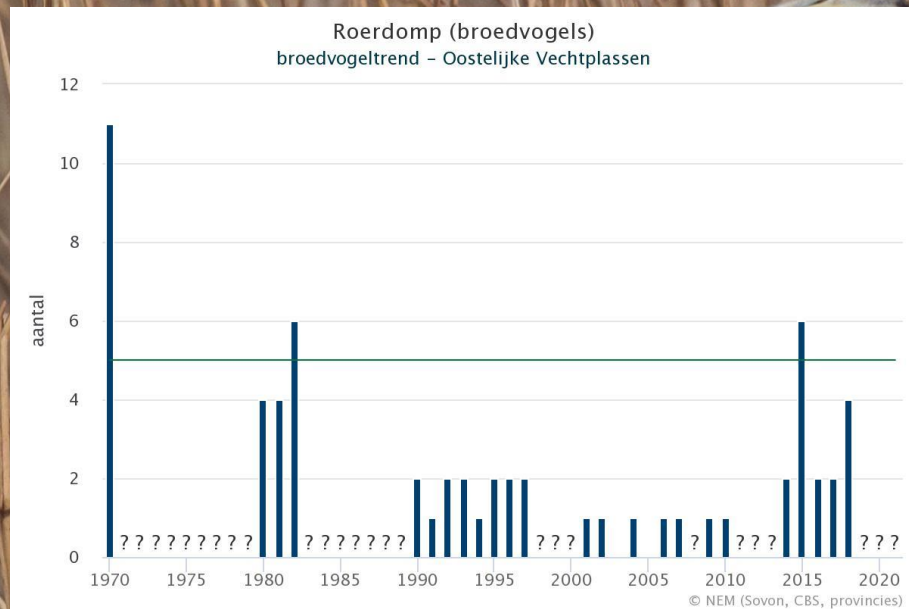
Broedvogels OVP

Soort	Aantal broedpaar (doel/huidig)		Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Kernopgave
A021 – Roerdomp	5	3-4 (?)	>	>	4.12,SG,W
A022 – Woudaap	10	1	>	>	
A029 – Purperreiger	50 (≥ 1 kolonie)	Ca. 50 (1 kolonie)*	=	=	4.12,SG,W
A119 – Porseleinhoen	8	3-4	=	=	
A197 – Zwarte stern	110	>40	>	>	4.08,W
A229 – IJsvogel	10	>10	=	=	
A292 – Snor	150	>150	=	=	4.12,SG,W
A295 – Rietzanger	880	>900	=	=	
A298 – Grote karekiet	50	20	=	=	4.12,SG,W

Natuurmonumenten

Roerdomp

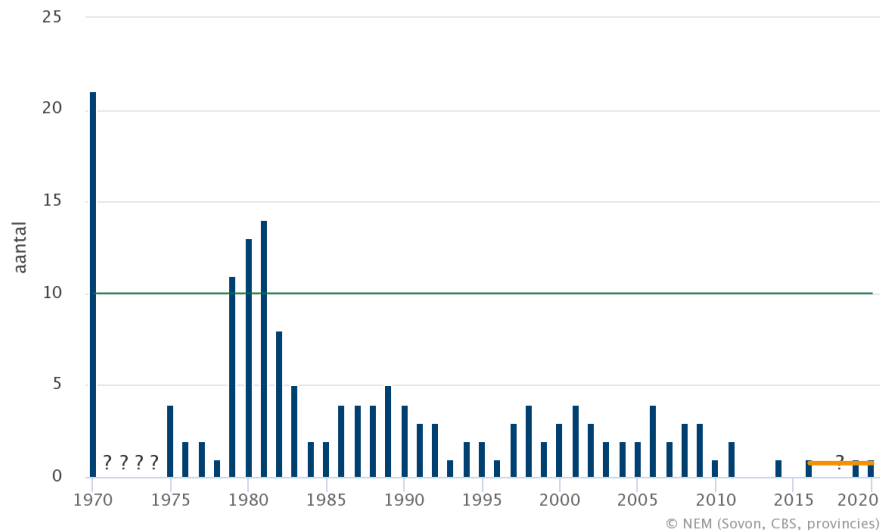

Natuurmonumenten

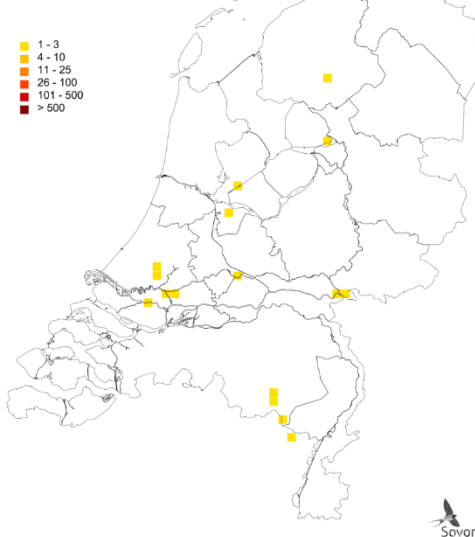
Woudaap

Woudaap (broedvogels)
broedvogeltrend – Oostelijke Vechtplassen

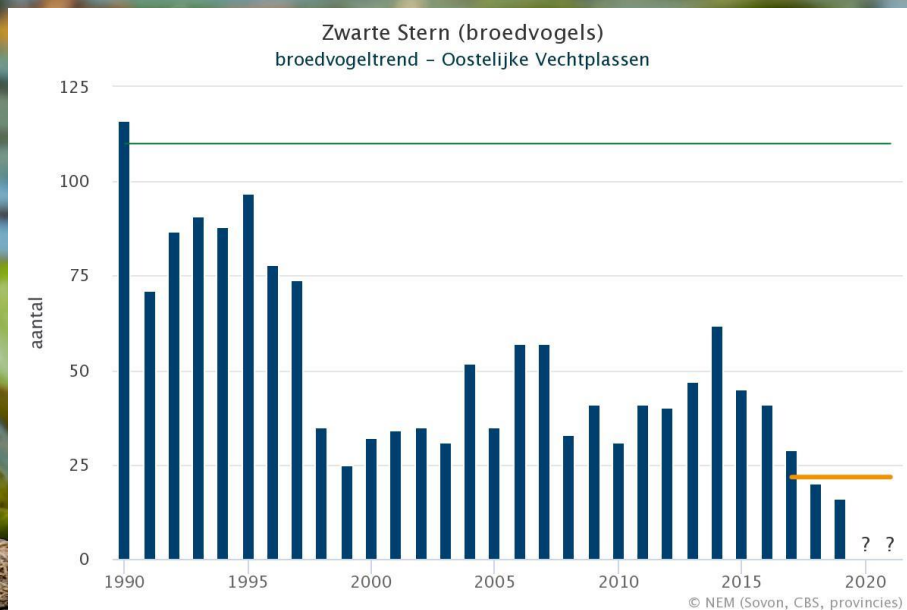

Woudaap - *Ixobrychus minutus*
Broedvogels
verspreiding
2017-2019

Natuurmonumenten

Zwarte stern

Natuurmonumenten

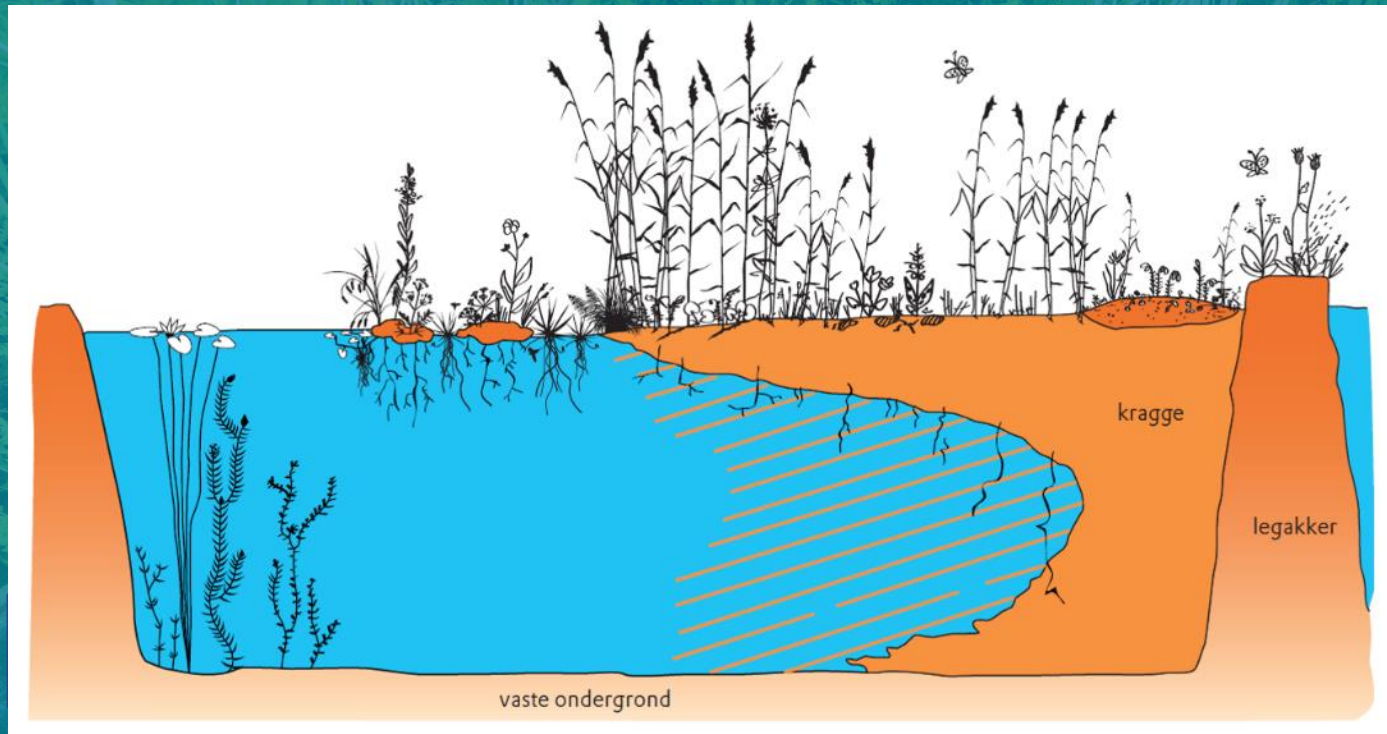
Natuurmonumenten

Natuurmonumenten

Verlanding

H3140		H3150	H7140A		H7140B	H4010	H6410
watervegetatie	drijftil	krabbenscheer	jong bloemrijk riet	trilveen	veenmosrietland	veenheide	blauwgrasland

Maatregelen Tienhovense Plassen

Natuurmonumenten

Maatregelenkaart

CONCEPT

Natuurmonumenten

Legenda

/// Hakhout Life

--- Bestaande ganzenrasters

Maatregelen

Beheerpad

— Loswal (zoeklocatie)

--- Ganzenraster plaatsen

/// Riet aanplanten

— Palenrij tbv rietaanplant

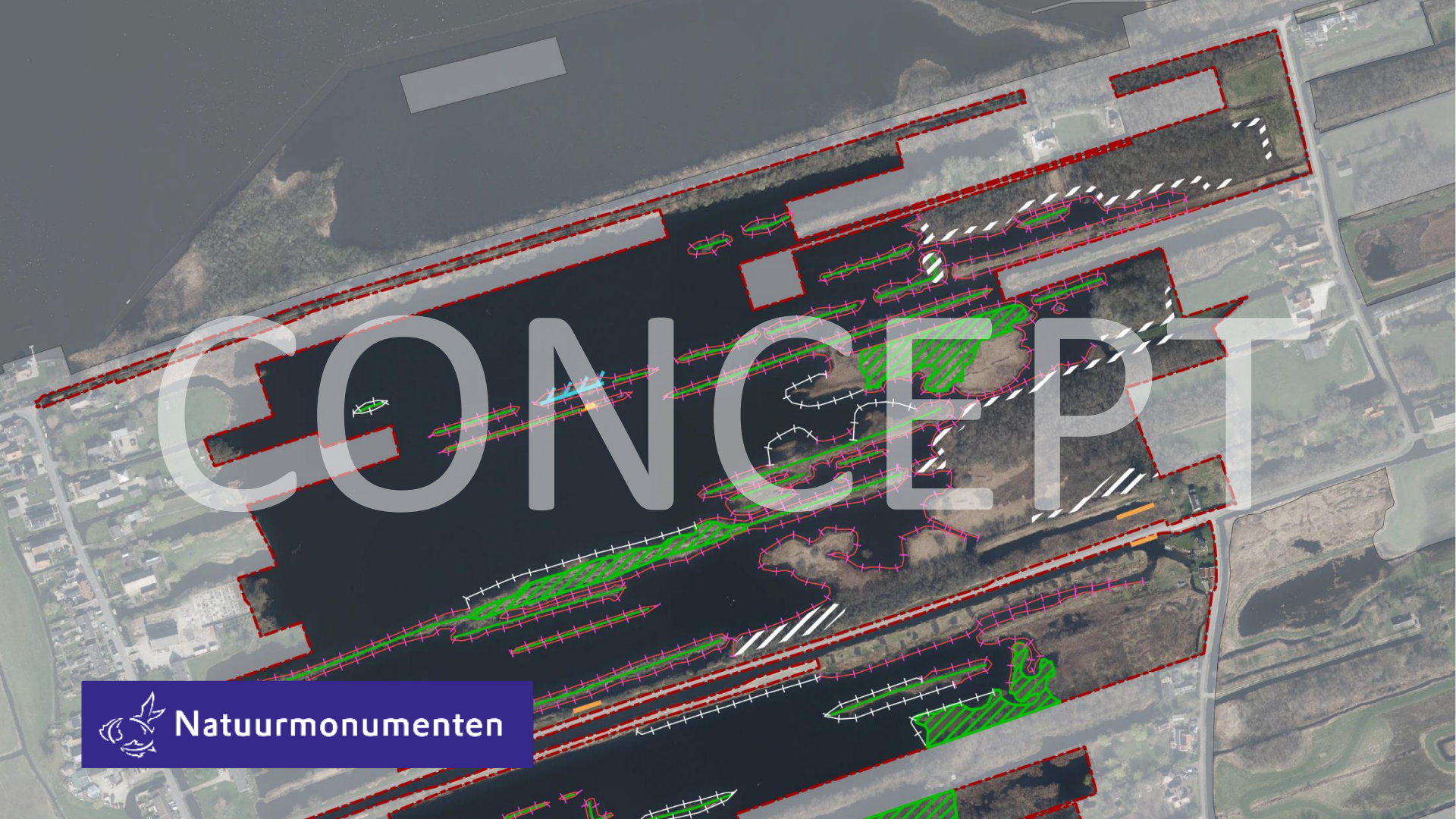
/// Houtopstand verwijderen

/// Houtopslag verwijderen

— Legakker Hakhoutbeheer

/// Legakker NVO

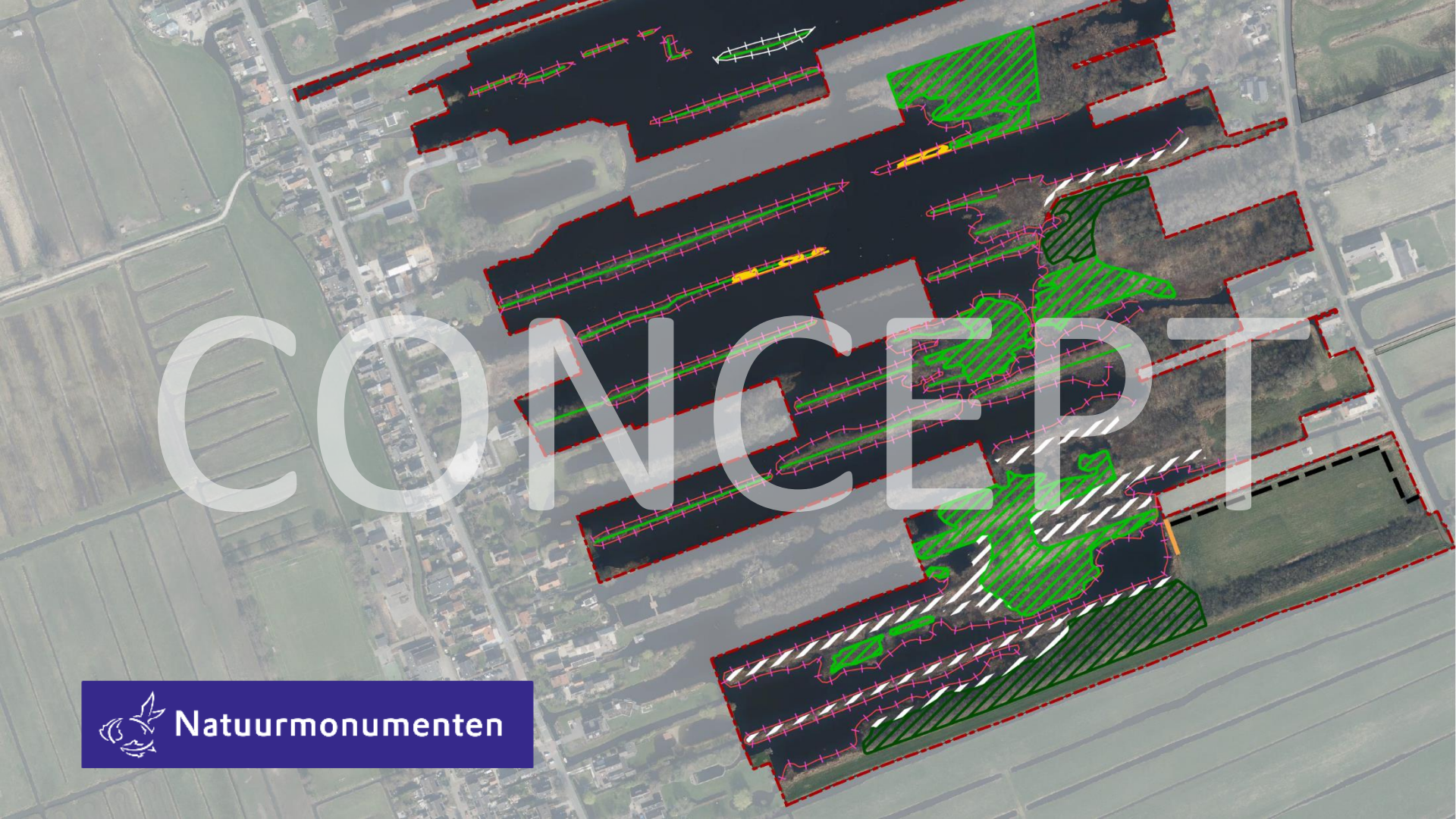
--- Projectgrens

CONCEPT

Natuurmonumenten

CONCEPT

Natuurmonumenten

CONCEPT

Natuurmonumenten

Ganzenraster plaatsen

Natuurmonumenten

Legakker herstel met rietaanplant

Natuurmonumenten

Houtopslag en –opstand verwijderen

Natuurmonumenten

Vragen?

Natuurmonumenten